

Pridplata na čitlu god. 3 for. na pol god. 1 for. 50 nov. na četvert. 75 nov.
Za Srbiju 30, 15, 7 1/2 groša. Izlazi svake Nedjelje jedinstput.

Pisma svakoverstna predmeta molimo na uredničko uputi.
Neplaćena neprimamo

God. II. U Kalači

U Četvrtak 12. Listopada 1871.

Broj 41.

Katolički starovirci u monakovskom kongresu.

24. Rujna je posljednja sidnica toga kongresa održana, o kojem kada svi listovi govore, nije slobodno nama kano javnom obćilu mućati radi ćasti kojom se ponašamo prama naših ćitateljah.

Svi znamo da je jedno dilo u spasitelju ćovićje — i crkva dakle koja na svitu Njega prilikuje neprikidno, premda je božanstvena, jednim dilom da je ćovićja, t. j. ima u crkvi božjeg i neprominjlivog, al ima ljudskog i zato prominjlivog. Sva povistnica razvitka kršćanskog svidoići, da je ovo što je u crkvi ćovićje svoj oblik izminjalo, i ovaj po onom društva svitovnog izpravljalo. Al poklem je u ćovićanstvu uvik tako bilo i to u svakom poslu, da jedni žele sve ono zadržati što je i kako je prije obstojavalo, a drugi sve to porušiti pak novo nastaviti : radi toga se uvik u ljudstvu vodile borbe i u srid crkve, i to zato, jel nemože biti ono što je ćovićje na sve vikove dobro, već ga valja izminjivati, al ni ono što smo od didova baštiniti, nije tako ostarilo i otrulo, da ga treba u starež baciti.

No šta bi dakle od starog zadržati i šta od novog primiti valjalo, to valja po umnih razlozih odljućiti. Radi toga se drže u crkvi sabori, a u svitu kongresi ; i da se u ovake borbe neumišaju strasti, koje s jedne strane goji pridsuda, a s druge požuda novotarenja, to bi se najviše ljudi sporazumili i sve lipo razumno u

red doveli. Al poklem se višeputa take strasti u vićanje koje se rićom ili pismom vode upletu, zaoto se pomuti ljubav, pomrsi uvidjenje, izlie jidi žuć, pak mistic toga da se ljudi boljma urede, većina se pobunu.

Svi naši ćitatelji znadu, da je 1870. godine sabor crkveni održan u Rimu koga nazivaju Vatikanskim. Tu je na trpezu postavljeno pitanje : da li je Papa vrhovna katolićke crkve glava pogrišljiv ili nepogrišljiv u virskih stvarih. Većina biskupa je izjavila da je nepogrišljiv.

Naša nije zadaća da se ovim odljućkom zabavljamo, već samo naše ćitatelje izvistimo o ćem se radi.

Ućeni, medju ovima svećenici i svitovni razdiljivaju se u mnienju, da li je to već savršeni ćlanak vire katolićke, ili da valja izćekati, dok se sabor još i o crkvi neizjavi : pak jedni vele bez ikakva razlaganja valja uz taj ćlanak vire prioniti, doćim drugi gataju, da netriba, već valja se tome zakljućku opirati i nastojati ono što je u crkvi kano ćovićje već prama sadanjeg sustava društvenog života ostarilo prominiti. I buduć je ono najbolje bilo što je Isusovom i apoštolskom vrimenu najbližje stajalo glede sustava ćovićjeg svete Majke crkve, to valja bez oklivanja stari sustav crkveni o životvoriti : radi ćega se ti zovu katolici starovirci ; a oni koji drže da se sva baština crkvena kako je na nas prišla održati i na unuke prineti ima, u obće katolikom se imenuju.

Oni katolici starovirci su u Monakovu svoju skupštinu koncem Rujna održali. Kako vidimo dakle, borba

se u krilu Majke crkve zametnula. Kojim načinom će se ova svršiti to mislimo da bi teško bilo kazati i po onog kojeg među nami za najmudrieg smatramo. Naše je samo obilježiti ono žeslo komu se valja svakom katoliku držati, da u svojoj viri neposrne u vrime napasti, i to jeste u najtišnjem okrugu po svakog katolika duhovni pastir, u daljnjem biskup a u najdaljnjem rimski Papa.

Šta će se ob ovom pitanju u budućnost izvesti, to je najbolje da se virnici time nezabavljaju već u miru u nadkrilju pouke crkvene razvitak izčekivaju. Učeni neka se taru, neka razvijaju svoje razloge u štampi: valjada će se razsvitliti istina, pak ćemo je svikolici uviditi i ono što bude od čovičjeg u crkvi ostarilo prominuti, a što je neprominljivo na vike zadržati. Ako pak i s ove i s one strane zaostavili budu put razloga košto su već i u Monakovu, i na drugoj strani više puta nagnuli, to će jednom škandalom u povistnici kršćanluka više postati, pak će za koje vrime prkos vrhu mudrosti i razboritosti nadvladati, jel će se tamo pod oblikom novotarenja i trulost u virski život uvesti a ovde pod oblikom suviše odanosti i trulež zadržati.

Da se pripričiva i nadalje napridak boljka duševna i materialna u ljudstvu i poplavlja razuzdanost nevirstva i nečudorednosti — budimo s jedne strane popuštivljiviji, a s druge ponizniji.

SVITOVANJE PROSTOGA PUKA O PRAVNIM POSLOVIMA

od jednoga pravnika.

Svakidašnje nam iskustvo pokazuje, da se naš puk koje zbog neznanja zakona, koje zbog nemarnosti i lakomislenosti u parnice često uvaljuje, u kojima mu veliki dio a dikada bogme i cila svoja imovina propadne; jer neznanje zakona nikoga nepravda, a posledice nehatnosti na nemarnog i nebrizljivog padaju; i budući sudija brez obzira na jedno ili drugo pridržavajući se strogo zakona mora pravdu da sudi i vrši.

Da se neznanje zakona kraj svega toga što prid sudijom ništa nevaži, kod puka iz moralnih prizrenja opravdati daje, o tom sumnje nema; jer znanje zakona za se jednu osobitu struku znanja sačinjava i to taku tešku struku, koju kad bi čovik htio potpuno da zna, morao bi joj kraj svega truda cio svoj život posvetiti; to pak od puka, kojega poziv nije da se u knjige zadubi, — a koji i onako malo pridhodne pripravnosti zato ima — niti se zahtivati niti očekivati može, da on poslove, koje su za održavanje porodice njegove nužni — ostavi i sebi nužno znanje zakona pribavi.

Opravdati se pak neda lakomislenost, i nemarnost, kojom naš puk pri sklapanju pravnih poslova ili pri ostvarivanju iz istih izvirujućih pravah ili pri osiguravanju onima odgovarajućih dužnostih postupa, i koja često tako daleko idje, da gubitak najosnovanijeg prava, umanjivanje imanja, dikada i samu propast prouzrokuje.

Nehatnost i nemarnost ponajviše u tom se pokazuje, što puk naš o pravnim poslovima ili baš nikakva pismena ili ako takove i napravi n. p. pogodbe, namire i. t. d. kako sebi pribavi pravo svojine u gruntovnoj knjigi

ne ubilži odmah, zbog čega se često događa, da prodavaoc već prodatu imovinu nanovo proda, ovaj poslednji kupac pravo svojine u gruntovnu knjigu ubilži, iz čega opet ne samo to slidi, da onaj prvi kupac svoje pravo na kupljenu imovinu gubi, nego u mlogim slučajima i to, da prodavaoc potrošivši dobivene novce, isti kupcu prvim više povratiti nemože, te tako ovaj ne samo kupljeno neganuće dobro, nego i dati novac gubiti mora.

Zato naše zemljake kojih prava neznaju na sve ove i ovima nalične štetne posledice opominjemo, koje njih na to navode, da sudije i prokatora krive, što su parnicu u koju ih je njeva nemarnost, neomotrenost bacila izgubili; držeći se za privarene, primorani su prodavaoca i kupca prid krivičnim sudom obtužiti, al ritko sa dobrim uspehom, jer ako se i protivu prodavaoca ponajviše zla namira dokazati daje, to ritko izpada za rukom protivu kupca dokazati.

Ima i takovih nebrojenih slučajeva, da kogod nepokretnost — neganuće dobro — kakvu posiduje, koja nije na njegovo ime pripisana i koju je još otac njegov, koji već više neživi, od drugoga kupio, al opet brez da ju je na sebe pripisao. Od takog posidnika pravo-neznalica nepokretnost kupi, brez da je u gruntovnicu zavirio. Šta se dogodi u takom slučaju?

U gruntovnici je onaj od kojega je otac neganuće kupio, kao svojnik uveden, i posli taj isti ili proda to nepokretno dobro ili zajam digne na isto dobro, dopustivši onomu, koji mu je novac uzajmio, da zalog na isto dobro uknjiži. U prvom slučaju izgubi posidnik dobro, kraj svega toga, što mu je isto dobro prodavaoc, koji kao što smo spomenuli nije uknjižen, stvarno u posidovanje pridao; jer ako je ovaj poslednji kupac pravo svojine uknjižio, to će on parnicu protiv prijašnjega kupca i posidnika raa. pridaje neganućnosti dignuti. I tu parnicu on dobiti mora, jer je njegovo uknjiženo pravo svojine jače, od prava prostog posidnika, koje uknjiženo nije, te tako putom izvršbe (executie) posidnika iz neganućeg dobra izbace. U drugom slučaju t. j. ako je onaj, koji je u gruntovnoj knjigi kao svojnik upisan, zadužen, i ako je zajmodavca pravo zaloga uknjiženo, to se neganuće dobro putom dražbe (licitacije) proda i tako opet posidnik svoju imovinu izgubiti može.

Al ako se to i nedogodi, t. j. ako prodavaoc, koji je, kao što spomenusmo, u gruntovnici kao svojnik uveden, i proda nanovo drugom, ili nepokretnost zaduži, to se ipak takav kupac, koji nepokretnost od neuknjiženog posidnika, i to još takovog kupi, kojega ni otac, kao pravi kupac još uknjižen nije — neizkazanim teškoćama izlaže, nebrojene troškove snositi mora, dok pravo svojine dokazati i uknjižiti može.

Triba mu prija svega dokazati, da je nepokretnost, neganuće dobro, prodavoca otac od onoga zaista kupio, koji je u gruntovnici — gruntovnoj knjigi — kao svojnik uknjižen, što je onda kad čovik kupovni ugovor (pogodbu) pri ruci nema vrlo teško; triba mu dalje pokazati, da je prodavaoc umrivšeg oca pravi naslidnik, što je ne samo često sa velikim teškoćama skopčano nego što je dikada upravo i nemoguće, kao u slučaju kad drugih naslidnika ima, koji u prodaju neće da pristanu; i kad mu to sve za rukom ispadne, tomu još na posledku, dokazati valja, da je on nepokretnost od posidnika kupio. Ovo su teškoće i troškovi, koji čovika, ako je neganuće dobro male vridnosti — ositljivo snadju.

I pri pravnim poslovima, koji se neganućeg dobra tiču isto se tako čovik štetnim posledicama izlaže, ako

pozorno nepostupa; jer kao što iz iskustva znamo ima i u našoj domovini, kao svagdi, sijaset nepoštenjakah. Takovi ljudi vrlo dobro znaju neznanje zakona prostoga čovika, a osobito neznanje pisanja, na svoju hasnu upotribiti. Cil svoj ponajviše tako postignu, što od takog nezallice, ne samo za sebe vrlo ugodne, nego još i take pogodbe, namire potpisivati daju, koje prostom čoviku propast prouzrokuju.

Ali šta triba siroma nevištak, da radi da ga nevolja ne snadje?

D O P I S I.

Čonoplja 24-og Rujna. Prošastog miseca tojest 31-og Kolovoza dogodilo se biranje učitelja; ali na sviu nas Bunjevaca veliku žalost nismo tog zadobili koga smo htili nego jednog pjevca učitelja magjarska jezika. Osim toga podavno bilo je takodjer biranje učitelja i onda smo Magjare dobili, pa nam je neizkazana žalost, gdi mi Bunjevci magjarske učitelje upotribljavamo. No mi ne bi, al kad g. pridsidnik ni nam je dupustio ni divaniti o Bunjevcu, govoreći puku: zakon donosi, da se taj bira, koji je u našem selu rodjen, i da taj ima prvenstva.

Sve može bit i istinito: ali mislim ja ko ženska, da onaj i u bunjevačkom jeziku bude višt, koji je u Čonoplju naumio concurirat; ali ovaj vrlo malo zna bunjevački, pa nam rado kroz to nikad ni izpunit neće, a takodjer i oni ostali na bunjevačkom mistu sideći učitelji s bunjevačke njihove dvi tri riči nemogu nam oči zaslipiti, neg ako bi taki paštrivi bili, pa za misec dva slovnicu hrvatsku priučili, ah onda ni riči divana od nas nitko imati nebi mogao, ali brajane ni za dvi tri godine slovnicu priučit kadar nisi.

Htili smo se uticati, al nismo znali kome. Sada pako razumivši gdi bi u i kod kojeg bi likara ranu najprija izličit mogli nemožemo, jerbot su naspomenuti mišta zauzeli.

Bunjevci u tom najviše pofale što su za bukarom poginili, pa kad koji učitelj prilikom biranja dobro ih napoji, onda može bit osiguran da će se izabrati. Ne tako puče, već pazi koga ćeš izabrati za učitelja, da neprođe košto smo mi prošli. Sad možemo ići u crkvu kad se bunjevački piva u Lemeš „uz put k babi Kortmiševoj!“

Al još neće to na tim ostati. Puk veli: kad mogu Magjari posebno, (jerbot su kantora Magjari izabrali nisu Bunjevci ni votizirali) Nijemci posebno, mogu i Bunjevci sebi posebno učitelja birati. Sada pako ako baš drukčie nemože biti hvala Gospodinu Bogu kad smo tako prošli, u dojdue valjda će se i Bunjevcima zvizda ukazati.

Katica Fehérova čonopljanka.

London, miseca Kolovoza. (Konac.) Kako rekomo, u londonskom muzeumu svašta ćeš na svitu naći. Tamo je sve ono što ga je zemlja porodila, ili čovičja ruka ma od čega napravila. Tamo su znanosti sveg svita još i knjige kitajske japanske abijsinske, persianske arabske židovske, indianske od najstarijeg vremena izkupljene. Tamo su rukopisi narodnih muževah, koji se na polju znanosti, državnosti, vojničtva, ili rukotvorja odlikovali, i poklem su oni u kalvinstvu odrasli, i Luthera, Kalvina, košto i drugih vodjah virskih. Oni su i starog Babylona i silne Ninive zemljište proburlali, spomenike prastarine izpod zemlje povadili i u London prineli.

Ko hoće da vidi silu trgovine taj neka prigleda

njihovo pristanište u Londonu i Liverpolu, pak će onda shvatiti, kako je Inglezka svu trgovinu obgrlila. Jedan putnik hotiv pojam veličine ove varoši dobiti, za pet sati se nepristano vozio, dok je London u duljini prikasao.

Tu su piace od zeljah, mesa i ribe takve, da im para nigdi na svitu neima. No poklem Inglezi tešku radnju vrše dobrim se mesom hrane, ne samo debelu marvu kolju, već i ovce gojene, da jim na trbuvu stoji loj po dva prsta širok. Meso nejidu kuhano već običajno pečeno: vele da je na pole prisno, ipak one velike ovčie ili telečie butove tako znadu izpečiti, da ih rado blaguje i onaj — koji kod kuće nebi ovčie meso nipošto izio. Dobar i kruh znadu peći. Srični bi mi bili da ga naše žene tako ume udesiti — koliko bi žita zaštedili, i slatko ga se najili, kad ga sada mnogo pokvare.

Njima i narav udešava, jel niti zimi studena niti litom žestinu trpe: i ova i ona je po moru umirena.

Kad se čovik Londonu približava već iz daleka vidi magluštinu koja se na njeg napuštala, al ne ona naravna već koja se sastavlja iz dima i pare onih silnih kuća i tvorina. Ipak to je veoma zdrav zrak, jerbo i inostranci vanredno mnogo i slatko jidu, i piju u Londonu. To je redovno, da ljudi 70—80 godinah dožive, i to još u najstarijoj dobi kripki i zdravi. Valja pripoznati da su lipa narašćaja mužki i ženski. Tako sam opazio, da su Inglezi ponajviše plavi ili baš crveni, a crnjomasti daju lik Sasah, koji su prije Ingleza se tamo naselili.

Na njihovom državnom tilu velika je rana, što je zemljište u posidu familiah malog broja buduć ovo prvorođenom pripada, koji drugu braću i sestre gotovim novcem izplaćiva. London ta silna varoš samo pet posednikah grunta varoškog broji, drugi zidjaju kuće na 9° godinah, ili na 21 uzimaju, ipak i oni i ovi su posedniku do vika obvezani. Ta rana sve se većma zliidi, zato njihovi državnici mnogo svoju glavu taru, kako bi se izličila, al poklem je zakonodavno tilo po većini od njih veoma teško riše. Što je kod njih to protinaravno stanje zemljišta sve dosad obstajalo, to valja upisati inglezkoj naravi, koja voli ma šta pritrpiti, nego štog nezakonitog tvoriti.

Inglezi neuče samo to ko ponajviše kod nas kako je po čovika pravo, već kakva je po njega dužnost zakonita da u svistno vrši. Radi toga oni ne trpe da tko prosiači: ako nisi radnje našo, da kruha zavridiš dadu ti u zavodu na noć stan u kući nevoljnih siromaka, u večie te operu, u čisto obuku, dadu kujnu i sve što triba da si sebi večeru stvariš, a drugi dan te obuku opet u tvoju odiću, i kad si jedan sat kamenje kopo ili drva teso — onda te pušte da sebi štogod zaslužiš. Jedan Amerikanski Inglez poklonio je Londonu više od 300 hiljada funti, da se kuće za siromakah prave. No premda se dogodi kako pripovidaju: da se u te primaju više puta takvi, koji bi kadri bili sebi pod novce stan zapatiti, ipak neda se tajati, da tamo nadju svoju zaklonicu i pravi ubogi. Kod njih se nalaze i pojedini koji silne hiljade potroše, da siromasi dobiju svoje crkve i škole kako i zasad čini nika Madame Kouts, koja toliko dobra čini da je ne samo u Londonu poštivaju kao dobročiniteljicu ljudstva već je i inostrani kraljevi ako u London dojdu pohode. Skoro je barumicom imenovana.

Inglezi mal ako nisu i u poljodilstvu prvi. Milina je zemljišta njihova gledati, kako su dobro obradjena. No netriba virovati da oni svoje živine nepristano u štali drže. Kako Inglezi i dicu na sokaku drže tako jim i ži-

vine pasu i to u travi ili naravnoj ili posijanoj. Mislio bi da je sinokos gdi ti krasne ovce pasu, i što jim godi to izbiraju. Takih debelih ovaca nikad mojega vika nisam vidio i to ne vanredno već običajno. Još i u Londonu naravno o krajevi gdi je slobodna prostora krave i konje pasu. Nebi drugom virova, al sam vidio košto u Hamburgu tako i u Londonu uz šetališta javna — košto je sv. James park — ima paša, koje arendiraju mesari, dočim su u našoj domovini sva ona zemljišta spajije ili gradovi oduzeli, gdi se živine mesarske gojile. Zato nam više puti mrcine mesari kolju, a to bi svaki čovik mogo znati da mi nismo Budhiste koji živinu samo onu blaguju, koju je kakva bolest utamanila. Tribalo bi da nauče naši ravnatelj, da se čovik onim kripi, što je zdravo i gojno.

Inglez svoju viru po riči zakona strogo obdržaje; zato je nedilja kod njih sveta: onda nerade, još ni pekari ne peku niti mijandzie vino ili pivo mire, dočim su naše mijane onda pune kano natučene. Radovo bi se naš virski starešina, da mu se tako o pridiki crkva napuni košto se žali bože u nikoji misti mijana već sad i prije podne napuni. Crkve imadu ogromne košto je Vestminsterka, i ona sv. Pavla, al iz nutra nije na sliku kraljstva nebeskog uređjena, svetce su iz crkve izgonili, pak su ih sa spomenici svoji odlikovanih muževa napunili. Lipo po nas svidočanstvo, da čovik nemože živiti bez svetaca. Ako ih neima božjih a on jih ima čovičjih, ako ne štuje ono što je božanstveno, a on štuje ono što je zemaljsko. Čovik ostaje čovikom, i ako odbije od sebe božje, onda izgubi i pravi ukus i pojam onog što je lipo.

No to opet nije istina što nikoji putnici pišu, da noćom čovik nije o životu i svojoj kesi siguran u Londonu, jel tamo se borme možeš i do pol noći šetat, pak ti se ni prstom nitko neće doditi, samo ti triba paziti da te silna kolija nepogazu. To je istina da u Londonu ima mnogo mužkih i ženskih pokvareni, al razmirno nije ovakih manje ni u Beču ni u Pešti.

Tkoji bi prosili, oni prodaju žigice, a tolvadje pozornim okom prate oni silni policaji, koji još i na to paze, jel gazda svoja vrata dobro zatvorio.

Kuće su ogromne, al običajno tako su razdijeljene da u širini jednoj familii dopanu 2—3 penžere, van velikasah, a u visini kako kojem kesa dotiče. Inglez neće da s tudjinom u jednoj avlii abituje, već on želi da mu je stan od drugog razdijlen. Kujna i druge stvari za život potrebne pod zemljom imadu svoje misto, zatim idje blagovište, zatim sobe familie, uza ovima noćne, i više ovih čeljadске. Svaka je kuća zaključana, ako tudje čeljade dojde jedan put kucne, pismonoša dvaput a gospodarov rod tripot.

Nije sumnje da će Inglez i to opaziti i što su prijašnja stolića zanemarila, naknaditi; jel kako rekoh izprva to je njihov plemeniti znak, što oni nečekaju, da jim sve ono, što je krivo, ravnateljstvo izpravi, već kako što opaze, to se u mah sklapaju društva, pak bogatiji sipaju novce da se zlo odstrani, i dobro uvriži.

Silno je tu bogatstvo; po svoj varoši naićeš na banke t. j. novčane zavode državne, pokrajinske i županijske. Oni su i na to sklopili družinu da se sveto pismo na svih živih jezicima izda. Samo da vidite kakva je ogromna palača te Bibličke družine, onda se nebi čudili,

da su svetim pismom sav svit zasuli, i gotovo ga za bade dava dile.

Imadu oni i milostivnih zavoda za siromake i sirotinju, ipak to ćeš opaziti ako Ingleza pozorno razmatraš, da se kod njega i darak ne po srcu već po umu dili, i zato većma diluje račun nego ljubav.

Tako ćeš isto i to upoznat da je to za istinu velik i množan narod. Isti mu to i jezik svidoči, koji je u ričih silno bogat, jel on nije radio ko mi Slavijani da i ono malo siromaštva u knjige uvadjamo, pak se jedan prama drugog ogradjivamo, ko da bi se bojali da jedan od drugog štogod ne naučimo.

Inglez je sve što je u svojoj domovini srodnog našo izkupio u jedno, pak mu se jezik obogatio. A da mu koji što nezamiri, zato je u ričih slova zadržo, već je samo izgovor književni odljučno u pravila uložio.

Naši učeni izgovaraju se željom puka, ko da bi trbovalo da puk učene, a ne ovi da puk vode. Puk će takvim odrasti, kakvim ste ga u škuli za jezik učinili. Nije tu sada govor o kućevnom već o književnom jeziku, koji bi kasnie u nidra familie unišao. Bog bi dao, da se naši učeni izbave onih pridsudah, koje zalud u puku traže!

Stari Rodoljub.

R A Z N E V I S T I.

— Česi su s bečkim ministarstvom nagodbu srićno dovršili.

— U Španjulskoj republikanska stranka brzim korakom napriduje. Gradonačelnik od Saragosse kralja je takim govorom primio, u kojem se očito izražava želja za skupnovladom.

— Sabor nimačke carevine 16.og dana ovog miseca će se započeti.

— Jedne bečke novine donose vist, da će grof Bajst, sadanji kancelar države austro-ugarske, zbog českih dogadjaja svoju ostavku pridati.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik peštansk 7.og Listopada. Vuna fina izčešljana 117—118 fr., tisanska dvostrizena zimna i litnja 93—94 fr. — Svinji iz Magjarske i iz Srbije 27½—28½ n. za iznos 29—29½ n. — Mast sa sudom 36 fr., brez suda 34 fr. — Slanina 32½—33½ fr. — Šljive iz Bosne u sudu 13¼—13½ fr., u džaku 12¼—12½ fr. — Med 21 fr. — Pekmez 10¼ fr.

CINA RANE. Pešta, 7.og Listopada. Čisto žito banatsko: 81 fnt. 6 fr. 25—35 nov., 87 fnt. 7 fr. 5—10 n. tisansko, peštansko, stoi.-biogr.: 82 fnt. 6 fr. 40—50 n., 87 fnt. 7 fr. 10—15 n.; — bačvansko: 83 fnt. 6 fr. 50—60 nov. 86 fnt. 6 fr. 95 n. — 7 fr. — Raž 78—79 fnt. 3 fr. 50—75 nov. — Ječam 68—70 fnt. 2 fr. 60—95 nov. — Zob 45—48 fnt. 1 fr. 80—85 nov. — Kukuruz, požunac 80 fnt. 4 fr. 5—15 n. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Visina vode dunavske.

Pešta 9.og Listop.: 5' 6" nad 0. Požun 9.og Listop.: 5' 5" nad 0.

Poruke uredništva.

Subatica: Š. Niste nas razumili. — Zagreb: Dr. F. P. Rasposlaćemo.